

Odborná příprava JSDH

**Pokyn GŘ HZS ČR č. 65/2021 Řád výkonu
služby v jednotkách HZS
podniků, SDH obcí a SDH podniků**

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Řád výkonu služby v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků, sborů dobrovolných hasičů obcí a sborů dobrovolných hasičů podniků (<https://www.hzscr.cz/soubor/rad-vykonu-sluzby-v-jednotkach-hzs-podniku-sdh-obci-a-sdh-podniku-docx.aspx>).

Výkonem služby se rozumí veškerá činnost směřující k **předcházení** požárům a jejich **zdolávání**, **snižování následků** živelních pohrom a jiných mimořádných událostí včetně **zvyšování akceschopnosti** jednotky.

Výkon služby probíhá v:

- **Organizačním řízení** – uplatňuje se při činnosti hasičů v jednotce a slouží k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků
- **Operačním řízení** – uplatňuje se při zásahu (od okamžiku přijetí zprávy do návratu na základnu)

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Dislokací jednotky je hasičská **stanice** (HZS) nebo hasičská **zbrojnice** (SDH).

Kategorie jednotek:

- s **územní působností**
 - **JPO I** – jednotka HZS kraje, **územní působnost** do **20 minut** z místa dislokace, **výjezd do 2 minut**
 - **JPO II** – jednotka SDH obce, územní působnost do **10 minut** z místa dislokace, výjezd do **5 minut**
 - **JPO III** – jednotka SDH obce, územní působnost do **10 minut** z místa dislokace, výjezd do **10 minut**
- s **místní působností**
 - **JPO IV** – jednotka HZS podniku
 - **JPO V** – jednotka SDH obce s působností zpravidla v katastru obce
 - **JPO VI** – jednotka SDH podniku
 - **JPO N** – jednotka SDH obce nebo podniku nezařazená do plošného pokrytí

Jednotky kategorie **JPO I – JPO VI** jsou **základní složky** integrovaného záchranného systému (**IZS**).

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Základní úkoly, které jednotka SDH plní:

- **požární zásah** – lokalizace a likvidace nežádoucího hoření
- **záchranné práce** – odvracení nebo omezení bezprostředního působení rizik mimořádné události a přerušení vzniku těchto rizik
- práce na úseku **ochrany obyvatelstva** kde se podílí na:
 - evakuaci obyvatel
 - označování oblastí s výskytem nebezpečných látek
 - varování obyvatel
 - dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku
 - humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Akceschopnost jednotky se rozumí organizační, technická a odborná připravenost sil a prostředků k provedení zásahu.

Jednotka **je akceschopná** když:

- Splňuje **početní stav** hasičů a je schopna uskutečnit výjezd v požadovaném **časovém limitu**
- Hasiči mají platné osvědčení o **odborné způsobilosti** a je prováděna **pravidelná odborná příprava**
- **Disponuje** požární **technikou** a věcnými **prostředky**

Dokumentací akceschopnosti jednotky SDH obce se skládá z:

- dokumentace o pravidelné odborné přípravě
- zprávy (případně dílčí zprávy) o zásazích
- taktické postupy (bojový řád, dokumentace zdolávání požárů, typové činnosti složek IZS, ...)
- dokumentace speciálních služeb u jednotky (hlavně záznamy o pravidelných kontrolách požární techniky a věcných prostředků)

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Vnitřní organizace jednotky SDH:

- zřizovatel (obec) jmenuje a odvolává velitele jednotky
- velitel jednotky odpovídá (zřizovateli) za činnost a připravenost
- do jednotky lze zařadit pouze osoby starší 18 let, které splňují zdravotní způsobilost
- zřizovatel může stanovit svým předpisem podmínky pro přijetí
- jednou ročně velitel ověřuje fyzickou zdatnost hasičů (při stanovování nároku na fyzickou zdatnost přihlíží k činnostem, které jednotka vykonává)

Základní odborná příprava:

- hasiči mohou vykonávat službu v jednotce až po absolvování základní odborné přípravy
- organizuje ji velitel jednotky podle osnov Ministerstva vnitra – Generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky nejméně v rozsahu **40** pracovních **hodin**

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Odborná způsobilost:

- funkce „**velitel** jednotky“, „velitel družstva“, „**strojník**“ lze vykonávat jen s požadovanou odbornou způsobilostí
- odborná způsobilost se ověřuje **zkouškou** a prokazuje **osvědčením**

Pravidelná odborná příprava:

- zahrnuje teoretickou přípravu, praktický výcvik a tělesnou přípravu
- organizuje ji velitel jednotky podle osnov Ministerstva vnitra – Generálního ředitele Hasičského záchranného sboru České republiky nejméně v rozsahu **40** pracovních **hodin**
- součástí pravidelné přípravy je také požární sport
- k **ověření akceschopnosti** jednotky může velitel případně starosta obce nechat vyhlásit **cvičný požární poplach**

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Vybavení jednotky:

- minimální rozsah osobních ochranných prostředků hasiče

Zásahový oděv I – pro požáry v uzavřených objektech

Zásahový oděv II – pro požáry v otevřeném terénu

Kombinace zásahových osobních ochranných prostředků s civilním oblečením je **zakázána**.

Druh osobního ochranného pracovního prostředku		Počet pro každého hasiče
Pracovní stejnokroj II (PS II)	blůza	1
	kalhoty	1 (2) ^I
Čepice k pracovnímu stejnokroji II		1
Zásahový oděv I (kabát, kalhoty)		1 ^{III}
Zásahový oděv II (blůza, kalhoty)		1 ^{II}
Přilba pro hasiče		1
Obuv pro hasiče		1
Ochranné rukavice pro hasiče (zásahové rukavice)		1
Ochranné rukavice proti mechanickým rizikům (pracovní rukavice)		1
Kukla pro hasiče		1 ^{III}
Hasičský opasek s karabinou s minimální pevností 22 kN v podélném směru se sekyrou (tzv. polohovací pás)		1 ^{IV}
Svítilna		1 ^{VI}
Spodní prádlo a doplňky k zásahovému oděvu	Spodní prádlo pro hasiče - triko	2 ^V
	Doplňky zásahového oděvu spodky s dlouhými nohavicemi	1 ^{III}
	Doplňky zásahového oděvu - nátělník	2 ^{III}

Poznámky:

^I 2 ks kalhot PS II jsou minimálním požadavkem pro hasiče z povolání. PS II je stejnokrojem hasiče dobrovolné jednotky a v provedení ve variantě B není určen pro zásahy u požárů.

^{II} Jako alternativu k tomuto oděvu lze až do vymoření používat PS II ve variantě A.

^{III} Minimální požadavek pro hasiče v jednotce HZS podniku nebo v jednotce SDH podniku.

^{IV} Uvedený prostředek může být u dobrovolných jednotek používán i jako společná ochranná pomůcka v množství odpovídající počtu hasičů jednoho družstva (6 ks).

^V Spodní prádlo může být nahrazeno doplňky zásahového oděvu.

^{VI} Pokud není ve výbavě požární techniky ve stejném počtu jako minimální početní stav členů podle počtu výjezdů družstev jednotky.

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Životnost osobních ochranných prostředků hasiče:

je obecně dána dobou, po kterou **plní svoji ochrannou funkci**. Může být stanovena **vnitřním předpisem zřizovatele**. Životnost může také stanovit **výrobce v návodu**. Pokud nestanoví výrobce životnost kratší, lze **při častém používání** stanovit životnost následovně:

OSOBNÍ OCHRANNÝ PRACOVNÍ PROSTŘEDEK	Orientační doba životnosti (v letech)
Pracovní stejnokroj II varianta A	5
Pracovní stejnokroj II varianta B	2
Zásahový oděv I nebo II	5
Kukla pro hasiče	2
Zásahová obuv pro hasiče	5
Zásahové rukavice	2
Ochranné rukavice	1
Doplňky zásahového oděvu	1

PS II (A) - nehořlavý

PS II (B) - hořlavý

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Jednotka SDH obce:

- zřizuje obec
- musí být tvořena **dostatečným počtem členů**, aby mohla plnit svoji úkoly jednotky (pro **JPO-V** je to **9** členů. Jednotka se skládá z **1** velitele, **2** velitelů družstva, **2** strojníků a **4** hasičů)
- u jednotky **JPO-V** se zajišťuje připravenost k výjezdu jednoho družstva o **zmenšeném početním stavu** (velitel, strojník, dva hasiči)
- jednotka **JPO-V** uskutečňuje **výjezd** z místa dislokace (hasičská zbrojnice) **do 10 minut** od vyhlášení poplachu

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Výkon služby členů jednotky SDH obce:

- **člen jednotky**
 - musí být **způsobilý** pro výkon služby (základní odborná příprava, zdravotní a fyzická zdatnost)
 - **nositel dýchací techniky** musí být **upraven** (oholen) pro její bezpečné používání
 - **dbá na bezpečnost** svou i ostatních hasičů
 - **nepoužívá osobní doplňky a předměty** nošené na těle nebo při sobě, **které nejsou** pro činnost na místě zásahu potřeba
- **velitel družstva**
 - po dohodě s velitelem jednotky **řídí činnost** členů **družstva**
 - **zastupuje** velitele jednotky
 - **podílí se na odborné přípravě** členů jednotky
- **strojník**
 - odpovídá za udržování požární techniky v **akceschopném stavu**
 - vede **dokumentaci provozu** požární techniky a technických prostředky

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Úkoly jednotek SDH obcí při ochraně obyvatelstva:

- plní **obecné úkoly** zejména pro potřeby zřizovatele (obce)
- předurčené jednotky plní **speciální úkoly** s územní působností

Obecné úkoly:

- **záchranné a likvidační práce** (poskytnutí předlékařské pomoci, protipovodňová opatření, odstraňování následků povodní)
- podíl na **evakuaci obyvatel**
- podíl na **označování oblastí** s výskytem **nebezpečných látek** nebo jiných nebezpečných území
- podíl na **varování obyvatelstva** (běžný způsobem nebo osobním kontaktem, mobilním rozhlasem)
- podíl na **dekontaminaci obyvatel nebo majetku** (mimo nebezpečnou zónu – např. výdej náhradních oděvů, dekontaminace techniky a terénu s využitím improvizovaných prostředků)
- podíl na **humanitární pomoci obyvatelstvu** a zajištění podmínek pro jeho **nouzové přežití** (zřízení provizorního místa pro soustředění osob s využitím objektů v obci)

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Speciální úkoly u předurčených jednotek:

- **záchranné a likvidační práce** (dopravní nehody, nebezpečné látky, odstraňování následků mimořádné události)
- podíl na **evakuaci obyvatel** (zabezpečuje obsluhu evakuačního střediska, zná zásady pro manipulaci se zvířaty během evakuace)
- podíl na **označování oblastí** s výskytem **nebezpečných látek** (práce v nebezpečné zóně)
- podíl na **dekontaminaci obyvatel nebo majetku** (organizace místa dekontaminace, výdej náhradních oděvů, dekontaminace techniky a zasahujících jednotek)
- podíl na **humanitární pomoci obyvatelstvu** a zajištění podmínek pro jeho **nouzové přežití** (stavba stanů nouzového přežití, evidence nouzové ubytovaných, budování sociálních zařízení pro evakuované)

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Technická služba (vymezení zodpovědnosti a dílčích úkolů)

Velitel jednotky:

- zajišťuje **provozuschopnost** prostředků technické služby a o této činnosti **vede dokumentaci**
- **vede** po odborné stránce **činnost** technické služby v jednotce
- zodpovídá za provádění **pravidelné odborné přípravy** v oblasti technické služby
- rozhoduje o **dočasné provozuschopnosti** prostředků v případě kdy nelze provést jeho výměnu nebo údržbu
- dbá na **používání** osobních **ochranných prostředků**

Uživatel prostředku:

- **přebírá** prostředek do použití
- provádí **kontrolu před, během a po použití** a o případných závadách informuje velitele
- po použití prostředku dbá na jeho **správné opětovné uložení** v požární technice

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Strojní služba (vymezení zodpovědnosti a dílčích úkolů)

Velitel jednotky:

- **zajišťuje** a zodpovídá za **provozeroschopnost** prostředků strojní služby a o této činnosti **vede dokumentaci**
- zodpovídá za provádění **pravidelné odborné přípravy** jednotky v oblasti strojní služby
- rozhoduje o **dočasné provozoschopnosti** prostředků v případě kdy nelze provést jeho výměnu nebo údržbu
- organizuje **kondiční a ověřovací jízdy** a zodpovídá za jejich provádění

Strojník (řidič):

- používá prostředky podle návodu výrobce
- provádí **kontrolu před, během a po použití** a o případných závadách informuje velitele
- podílí se na provádění **pravidelné údržby, oprav a kontrol** prostředků
- vede **dokumentaci**

Běžný uživatel:

- provádí **kontrolu před, během a po použití** a o případných závadách informuje velitele
- po použití prostředku dbá na jeho **správné opětovné uložení** v požární technice

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Revize a kontroly prostředků:

- provádí se v **intervalech stanovených výrobcem**
- pokud výrobce nestanovil rozsah, jsou prováděny **podle pravidel v příloze 3/S**
- o výsledcích se provádí **záznam o kontrole**
- pokud **nejsou intervaly** kontrol **dodrženy** nebo prostředky **nesplňují** požadavky **provozuschopnosti**, musí být **vyřazeny** z provozu

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Používání izolačního dýchacího přístroje:

- smí používat jen osoba **starší 18ti let** s platnou **zdravotní prohlídkou** a absolvovaným **školením** a **praktickým výcvikem**. Taková osoba se stává **nositelem dýchací techniky**.
- **nesmí používat** osoba, která **se necítí** subjektivně **dobře**, požila **alkoholický nápoj** nebo **psychotropní látku**, s **nevhodnou úpravou zevnějšku** (vousy, vlasy), **těhotná** nebo **kojící žena** a žena **do 9 měsíců po porodu**
- smí **pod dohledem nositele dýchací techniky** používat osoba **připravující se na získání odbornosti** nositele dýchací techniky
- u nepoužívaných naplněných lahví musí **jedou za 12 měsíců** provedena **výměna vzduchu**

Nositel dýchací techniky:

- musí **znát** svou **průměrnou spotřebu dýchacího média**, který jednotka používá a umět vypočítat, po jakou dobu mu momentální zásoba vzduchu v tlakové láhvi vydrží
- musí při zásahu **sledovat zásobu dýchacího média** a **včas ukončit činnost** na místě zásahu, aby zásoba byla dostatečná i **na zpáteční cestu** a provedení případné **dekontaminace**
- musí **použít** v rámci zásahu nebo pravidelné přípravy autonomní **dýchací přístroj** s otevřeným okruhem **nejméně jednou za 3 měsíce** (jednou za rok se doporučuje absolvovat výcvik v polygonu)
- po použití **nesmí vypouštět zbytkové tlakové médium z tlakové lahve** (zbytkový přetlak brání vniknutí hygienicky závadného vzduchu do tlakové lahve a její korozi)

Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků

Dekontaminace hasičů:

- **provádí** dekontaminaci zasahujících **hasičů** a ostatních kontaminovaných **osob**, vnějšího povrchu techniky a transportních obalů
- **neprovádí** dekontaminaci **objektů** a **terénu** ve smyslu asanace ani dekontaminaci **zvířat**, **cenností** a **dokladů** nebo **zbraní**
- o provedení dekontaminace na místě zásahu **rozhoduje velitel zásahu**
- v případě potřísnění **bojovou chemickou látkou** (B-agens) se musí **co nejdříve** provést dekontaminace potřísněných částí těla (prováděna svépomocí s použitím improvizovaných prostředků)
- **odpadní vody po dekontaminaci** je nutné **jímat** do sběrných nádrží (o jímání rozhodne velitel zásahu)